

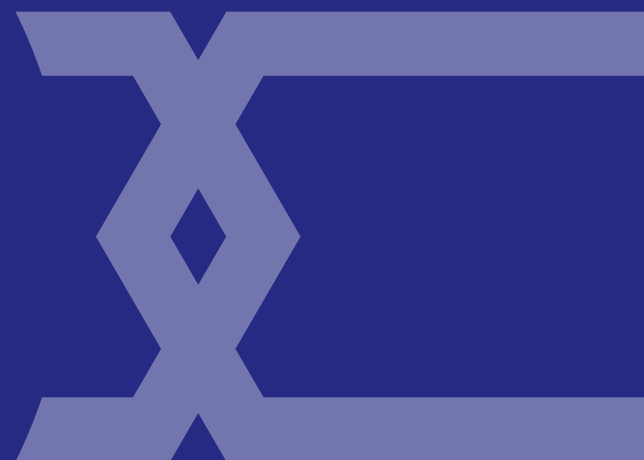
Poglavje 2. Mednarodni in evropski okvir področja boja proti trgovini z ljudmi – delovno izkoriščanje

Odgovorni partner: KEMEA

Sodelavec: ACDD

Co-funded by
the European Union

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

2. Mednarodni in evropski okvir področja boja proti trgovini z ljudmi – delovno izkoriščanje

2.1 Uvod

Izraz **trgovina z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja** se razlikuje od trgovine z ljudmi za namen spolnega izkoriščanja ter od trgovine z ljudmi za izkoriščevalske namene v katerem koli gospodarskem sektorju, pri čemer zajema tako prijavljeno kot neprijavljeno delo.

Pojem delovnega izkoriščanja v okviru trgovine z ljudmi vključuje najmanj prisilno delo ali storitve, suženjstvo ali prakse, podobne suženjstvu, ter podložništvo. Glavna skupna značilnost teh primerov je neprostoovoljnost osebe pri opravljanju takšnih dejavnosti zaradi prisile, groženj, fizičnega in psihičnega nasilja ter drugih prispevajočih dejavnikov. Gre za pojme, ki so dobro uveljavljeni v mednarodnem pravu, tudi v sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice, zlasti v povezavi s 4. členom Evropske konvencije o človekovih pravicah ([ECHR](#)), ki prepoveduje suženjstvo in prisilno delo.

Evropska unija temelji na načelu pravne države. To pomeni, da vsako delovanje EU temelji na pogodbah, ki so jih njene države članice medsebojno in demokratično odobrile. Pravo EU prispeva k uresničevanju ciljev pogodb EU ter omogoča izvajanje politik EU v praksi.

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Skupna načela in vrednote EU, ki zajemajo družbe, so: svoboda, demokracija, enakost in pravna država, ki spodbujajo mir in stabilnost.

Okvirni sklep EU je zavezujoč pravni instrument, ki določa minimalne standarde in smernice, ki jih morajo države članice Evropske unije (EU) upoštevati na določenih področjih sodelovanja, kot sta kazensko pravosodje ali kazenski pregon.

Vsak zaposleni v EU ima določene minimalne pravice, povezane z: varnostjo in zdravjem pri delu, splošnimi pravicami in obveznostmi, delovno opremo ter posebnimi ureditvami delovnega časa oziroma delovnih dni v skladu s pravnim okvirom. Če povzamemo, pravna država vzpostavlja okvir, ki varuje zaposlene in delodajalce pred nepoštenim in neenakim obravnavanjem ter preprečuje izkoriščevalske in nezakonite prakse.

Enake možnosti za ženske in moške vključujejo enako obravnavo pri delu ter pravice, povezane z nosečnostjo, porodniškim in starševskim dopustom.

V tem poglavju bodo predstavljene in našteje najpomembnejše mednarodne in evropske zakonodaje ter pobude.

Obravnavano bo tudi institucionalno pravo EU, pri čemer bodo udeleženci skozi to poglavje vodeni po temah, ki so ključnega pomena za pravo EU na splošno. Glavni cilj tega poglavja je na kratko predstaviti strukturo Evropske unije ter pravno podlago za obravnavo trgovine z ljudmi in delovnega izkoriščanja. Vsaka tema se dotika temeljnih načel, ki pomagajo razumeti pomen pravnih okvirov kot osnovo za preprečevanje trgovine z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja.

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Opomba: To poglavje vsebuje hiperpovezave do relevantnih pravnih besedil in uradnih dokumentov.

Poglavje 2 predstavlja obstoječi pravni okvir na področju trgovine z ljudmi (THB), s poudarkom na delovnem izkoriščanju, ter ponuja pregled mednarodnih okvirov, kot je Konvencija o prisilnem delu (1930), pa tudi evropskih pobud in načina, kako so jih izvajale države članice.

Po pregledu tega poglavja in v kombinaciji z udeležbo na usposabljanjih se od udeležencev pričakuje, da bodo:

- Prepoznati pomen pravnega okvira za policiste pri preprečevanju in odzivanju na primere trgovine z ljudmi – delovno izkoriščanje.
- Razumeti kontekst glavnih pravnih pobud na mednarodni in evropski ravni.
- Razumeti, kakšni mednarodni standardi in pravni okviri obstajajo v Evropi.
- Biti sposoben naštetati najpomembnejše mednarodne in evropske pobude, povezane s trgovino z ljudmi, s poudarkom na delovnem izkoriščanju.

2.3 Opredelitev pojmov

Opredelitve in podrobnosti so pri obravnavi prava izjemnega pomena. **Dobra definicija lahko zagotovi jasnost.** V svoji najboljši obliki definicije delujejo kot kompas, ki »izgubljenemu« bralcu ponuja več možnih smeri za nadaljnje razumevanje in ravnanje..

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Uporaba skupnih pojmov in opredelitev posameznikom zagotavlja osnovo za skupno razumevanje. Na ta način je komunikacija lažja, izboljšata se preglednost in jasnost v socialnih programih, potrebe pa se bolje prepoznajo in zadovoljijo z natančno identifikacijo ter razumevanjem tega, kaj ljudje potrebujejo.

Mednarodna pravna opredelitev prisilnega dela

V skladu s [Konvencijo MOD o prisilnem delu iz leta 1930 \(št. 29\)](#) je **prisilno ali obvezno delo**: »vsako delo ali storitev, ki se zahteva od osebe pod grožnjo kazni in za katero se ta oseba ni prostovoljno ponudila« (prav tam).

Definicija je sestavljena iz treh elementov:

1. **Delo ali storitev** se nanaša na vse vrste dela v kateri koli dejavnosti, panogi ali sektorju, vključno z neformalnim gospodarstvom.
2. **Grožnja kakršne koli kazni** se nanaša na širok nabor kazni oziroma sankcij, s katerimi se nekoga prisili k delu.
3. **Neprostopvoljnost**: izraz »prostovoljno se ponuditi« se nanaša na svobodno in informirano soglasje delavca za sprejem zaposlitve ter njegovo oziroma njeno svobodo, da lahko kadarkoli prostovoljno odide. To ne velja na primer takrat, ko delodajalec ali posrednik daje lažne obljube, zaradi katerih delavec sprejme delo, ki ga sicer ne bi sprejel.

Konvencija št. 29, člen 2(2)

Konvencija št. 29 v členu 2(2) določa tudi izjeme od opredelitve prisilnega dela, saj posebej navaja pet primerov, v katerih se lahko naloži obvezno delo:

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

1. delo izključno vojaške narave, zahtevano na podlagi obveznega služenja vojaškega roka;
2. običajne državljanske obveznosti;
3. delo ali storitev, zahtevana od osebe kot posledica obsodbe na sodišču, ki se izvaja pod nadzorom javnega organa.

Konvencija št. 105 o odpravi prisilnega dela

Konvencija MOD št. 105 o odpravi prisilnega dela, ki jo je MOD sprejela leta 1957, se predvsem nanaša na prisilno delo, ki ga nalagajo državni organi. Izrecno prepoveduje uporabo prisilnega dela:

- kot kazen za izražanje političnih stališč;
- za namene gospodarskega razvoja;
- kot sredstvo delovne discipline;
- kot kazen za sodelovanje v stavkah;
- kot sredstvo rasne, verske ali druge diskriminacije

Prisilno delo, trgovina z ljudmi

Izrazi »prisilno delo«, »trgovina z ljudmi« (imenovana tudi »trgovina z osebami«) in »suženjstvo« se pogosto uporabljajo izmenično. Vendar pa se ti pojmi, čeprav se v veliki meri prekrivajo, pojmovno razlikujejo in ima vsak od njih jasno opredelitev v mednarodnem pravu.

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Kaj je trgovina z ljudmi?

The Opredelitev trgovine z ljudmi, kot jo v členu 3(a) določa Protokol Združenih narodov za preprečevanje, zatiranje in kaznovanje trgovine z ljudmi, zlasti ženskami in otroki, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (2000) ([UN Protocol](#)), zajema tri elemente:

- Dejanja: novačenje, prevoz, premestitev, nastanitev ali sprejem oseb.
- Sredstva: sredstva, uporabljena za izvedbo enega od prepovedanih dejanj; in sicer uporaba grožnje ali sile ali drugih oblik prisile, ugrabitve, prevare, zavajanja, zlorabe moči ali položaja ranljivosti ali dajanje ali prejemanje plačil ali koristi, da bi dosegli soglasje osebe, ki ima nadzor nad drugo osebo.
- Namen: ali je bilo to dejanje z uporabo navedenih sredstev izvedeno za namen izkoriščanja. Protokol ZN določa, da »izkoriščanje« vključuje »vsaj izkoriščanje prostitucije drugih oseb ali druge oblike spolnega izkoriščanja, prisilno delo ali storitve, suženjstvo ali prakse, podobne suženjstvu, podložništvo ali odstranitev organov«

Kaj je suženjstvo?

»Suženjstvo« je v skladu s členom 1(1) Konvencije Društva narodov o zatiranju trgovine s sužnji in suženjstva ([the Slavery Convention](#), Konvencija o suženjstvu) iz leta 1926 opredeljeno kot »status ali stanje osebe, nad katero se izvršujejo katera koli ali vse oblasti, ki izhajajo iz lastninske pravice« (prav tam).

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Suženjstvo je institucija popolne lastnine, pri kateri je posameznik podvržen popolnemu nadzoru lastnika sužnja, ki lahko odloča o njegovem izobraževanju (ali bo obiskoval šolo ali ne), delu (vrsti in pogojih dela) ter celo o zasebnem življenju (na primer, s kom se bo poročil). Prepoved suženjstva je v mednarodnem pravu dosegla status *ius cogens*, kar pomeni, da jo vse države priznavajo kot temeljno načelo, od katerega ni dopustno odstopati. Kljub temu pa – čeprav je suženjstvo v večini držav prepovedano z zakonom – ta praksa ali njeni ostanki v nekaterih državah še vedno obstajajo.

V večini primerov se osebe, izpostavljene suženjstvu, znajdejo v položaju psihološke, ekonomske in socialne odvisnosti. Nimajo druge možnosti, kot da delajo za svojega »gospodarja«, in tako zapadejo pod opredelitev prisilnega dela, kot jo določa Konvencija št. 29.

Prisilno komercialno spolno izkoriščanje

Prisilno komercialno spolno izkoriščanje se nanaša na prisilno delo, ki ga zasebni akterji nalagajo za namene komercialnega spolnega izkoriščanja, ter na vse oblike komercialnega spolnega izkoriščanja otrok, vključno z uporabo otrok, posredovanjem ali ponujanjem otrok za proizvodnjo gradiva spolne zlorabe otrok.

Suženjstvo in suženjstvu podobne prakse

Suženjstvo je v Konvenciji o suženjstvu iz leta 1956 ([1956 Slavery Convention](#)) opredeljeno kot status ali stanje osebe, nad katero se izvršujejo katera koli ali vse oblasti, ki izhajajo iz lastninske pravice. V kasnejši mednarodni pogodbi so se države dogovorile, da obstajajo tudi določene »suženjstvu podobne prakse«, kot so dolžniško suženjstvo, prisilna ali podložniška zakonska zveza, prodaja ali izkoriščanje otrok (vključno z

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

izkoriščanjem v oboroženih spopadih) ter suženjstvo na podlagi rodu oziroma porekla (prav tam).

Dolžniško suženjstvo

Dolžniško suženjstvo je status ali stanje, v katerem je oseba zastavila svoje delo ali storitve (ali delo oziroma storitve osebe, nad katero ima nadzor) v okoliščinah, ko se poštena vrednost tega dela ali storitev razumno ne upošteva pri zmanjševanju dolga ali trajanju dolžniškega razmerja, oziroma ko trajanje in narava dela ali storitev nista omejena ali opredeljena.

Prisilna ali podložniška zakonska zveza

V Konvenciji o suženjstvu iz leta 1956 so kot »suženjstvu podobne prakse« opredeljene naslednje institucije ali prakse (prav tam), pri katerih:

- je ženska brez pravice do zavrnitve obljubljen ali dana v zakon ob plačilu denarnega zneska ali nadomestila v naravi njenim staršem, skrbniku, družini ali kateri koli drugi osebi ali skupini;
- ima mož ženske, njegova družina ali njegov klan pravico, da jo proti prejeti vrednosti ali kako drugače prenese na drugo osebo; ali
- je ženska po smrti svojega moža lahko »podedovana« s strani druge osebe.

2.4 Mednarodni in evropski pravni okvir

V zadnjih treh desetletjih sta se kontekst in oblike prisilnega dela bistveno spremenila. V zasebnem gospodarstvu je v prisilno delo vključenih vse več

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

posameznikov, pri čemer so nekatere skupine delavcev – zlasti migranti – izpostavljene večjemu tveganju, da postanejo žrtve. To je privedlo do sprejetja mednarodnih instrumentov za obravnavo trgovine z ljudmi, prisilnega dela in sorodnih praks. Ta razdelek obravnava glavne mednarodne in evropske pravne instrumente, ki naslavlajo delovno izkoriščanje.

Mednarodni pravni okvir

Mednarodna organizacija dela (MOD/ILO) je zavezana spodbujanju socialne pravičnosti ter mednarodno priznanih človekovih in delovnih pravic ter sledi svojemu ustanovnemu poslanstvu, da je mir na področju dela bistven za blaginjo.

MOD je **tripartitna organizacija**, ki deluje v okviru Združenih narodov. Združuje **vlade, organizacije delodajalcev in organizacije delavcev**. Poleg tega kot opazovalce vključuje tudi prispevke drugih organizacij civilne družbe.

Prvi mednarodni delovni standard, ki je obravnaval prisilno delo, je MOD sprejela leta 1930. **Konvencija št. 29 (Konvencija o prisilnem delu, 1930)** opredeljuje prisilno delo kot »**vsako delo ali storitev, ki se zahteva od osebe pod grožnjo kakršne koli kazni in za katero se ta oseba ni prostovoljno ponudila**«. Ta opredelitev:

1. se uporablja za vse možne oblike prisilnega dela, vključno s suženjstvom in suženjstvu podobnimi praksami, dolžniškim suženjstvom in trgovino z ljudmi;
2. zajema vse vrste dela, storitev in zaposlitve v kateri koli dejavnosti, panogi ali sektorju, vključno z neformalnim gospodarstvom; ter

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

3. vključuje vse oblike neposredne ali posredne prisile, kot so fizično nasilje, psihološke grožnje, neizplačevanje plač ali odvzem pravic oziroma ugodnosti.

Konvencija MOD št. 105 (Konvencija o odpravi prisilnega dela, [1957](#)) se primarno nanaša na prisilno delo, ki ga nalagajo državni organi. Prepoveduje uporabo kakršne koli oblike prisilnega ali obveznega dela kot sredstva politične prisile ali »prevzgoje«, kot kazni za izražanje političnih ali ideoloških stališč, za mobilizacijo delovne sile, kot sredstvo delovne discipline, kot kazni za sodelovanje v stavkah ali kot sredstvo diskriminacije.

Konvencija je bila oblikovana za urejanje otroškega dela z določitvijo minimalne starosti za sprejem v zaposlitev, ki jo morajo podpisnice spoštovati. Veljati je začela 19. junija 1976. Minimalna starost za delo je bila določena pri 15 letih (13 let za lažje delo). Za nevarno delo je konvencija določila minimalno starost 18 let (16 let pod določenimi pogoji) (prav tam).

Konvencija je bila oblikovana z namenom urejanja otroškega dela z določitvijo minimalne starosti za sprejem v zaposlitev, ki jo morajo pogodbenice spoštovati. Veljati je začela 19. junija 1976. Minimalna starost za delo je bila določena pri 15 letih (13 let za lahko delo). Za nevarna dela je konvencija določila minimalno starost 18 let (16 let pod določenimi pogoji) (prav tam).

Mednarodna organizacija dela (MOD/ILO) je bila prva organizacija, ki je začela urejati področje otroškega dela. Generalna konferenca **MOD je 26. junija 1973 sprejela pravno zavezujoč dokument, ki določa minimalno zakonsko starost za delo pri 15 letih.** **Konvencija MOD št. [138](#) (Konvencija o minimalni starosti)** državam v razvoju, katerih

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

gospodarstvo in izobraževalne zmogljivosti niso dovolj razvite, omogoča, da začasno določijo minimalno starost za sprejem v zaposlitev pri 14 letih. Takšno odločitev je treba temeljito utemeljiti. MOD je sprejela tudi Priporočilo [R146](#), ki članicam služi kot usmeritev pri izvajanju te konvencije

Generalna konferenca Mednarodne organizacije dela je ob upoštevanju potrebe po sprejetju novih instrumentov za prepoved in odpravo najhujših oblik otroškega dela kot prednostne naloge nacionalnega in mednarodnega delovanja, vključno z mednarodnim sodelovanjem in pomočjo, kot dopolnilo konvenciji, ter ob upoštevanju, da učinkovita odprava najhujših oblik otroškega dela zahteva takojšnje in celovito ukrepanje — pri čemer je treba upoštevati pomen brezplačnega osnovnega izobraževanja in potrebo, da se zadevne otroke umakne iz vseh takšnih oblik dela ter jim zagotovi rehabilitacija in socialna vključitev, ob hkratnem naslavljanju potreb njihovih družin — sprejela **Konvencijo o najhujših oblikah otroškega dela (1999, št. 182)**, temeljno konvencijo, ki kot »otroka« opredeljuje osebo, mlajšo od 18.

Od držav, ki konvencijo ratificirajo, zahteva odpravo najhujših oblik otroškega dela, vključno z vsemi oblikami suženjstva ali praksami, podobnimi suženjstvu, kot so prodaja in trgovina z otroki, dolžniško suženjstvo in tlačanstvo ter prisilno ali obvezno delo, vključno s prisilnim ali obveznim novačenjem otrok za uporabo v oboroženih spopadih; otroška prostitucija in pornografija; uporaba otrok za nezakonite dejavnosti, zlasti za proizvodnjo in trgovino s prepovedanimi drogami; ter delo, ki bi lahko škodovalo zdravju, varnosti ali morali otrok.

Konvencija od držav, ki jo ratificirajo, zahteva tudi, da zagotovijo potrebno in ustrezno neposredno pomoč za umik otrok iz najhujših oblik otroškega dela ter za njihovo

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

rehabilitacijo in socialno vključevanje. Prav tako zahteva, da države zagotovijo dostop do brezplačnega osnovnega izobraževanja in, kjer je to mogoče in ustrezno, do poklicnega usposabljanja za otroke, umaknjene iz najhujših oblik otroškega dela.

Mednarodni urad za delo (MOD/ILO): **Krepitev ukrepov za odpravo prisilnega dela** ([*Strengthening action to end forced labour*](#)), poročilo (IV)¹ (2013), pripravljeno za Mednarodno konferenco dela, ki ponuja pregled mednarodnega pravnega okvira za odpravo prisilnega dela ter analizo nacionalne zakonodaje in prakse glede nacionalnih politik in institucij, preprečevanja, zaščite žrtev, odškodnin in izvrševanja. Vključuje tudi vprašalnik za države članice, ki vsebuje predlagani protokol in predlagana priporočila, pripravljena na podlagi pripomb vlad ter organizacij delodajalcev in delavcev.

Mednarodni in evropski okvirji

Zaradi vztrajanja praks prisilnega dela po vsem svetu je MOD leta 2014 sprejela dva nova mednarodna delovna standarda na tem področju, da bi posodobila mednarodne instrumente proti prisilnemu delu. Protokol h Konvenciji o prisilnem delu iz leta 2014 (št. 29) skupaj s spremljajočim priporočilom dopolnjuje obstoječe mednarodne instrumente o prisilnem delu ter določa obveznost držav članic, da preprečujejo prisilno delo, zaščitijo žrtve in jim zagotovijo dostop do pravnih sredstev (glej Okvir 2). Prav tako poudarja povezavo med prisilnim delom in trgovino z ljudmi. V skladu s Konvencijo MOD št. 29 protokol tudi ponovno potrjuje pomen pregona storilcev in odprave njihove nekaznovanosti.

Pravni okvir v Evropi

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

V Evropi obstaja več pravnih instrumentov, ki se osredotočajo na različne oblike delovnega izkoriščanja.

Kar zadeva trgovino z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja, [Konvencija Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi iz leta 2005](#) trgovino z ljudmi opredeljuje tako, da vključuje novačenje in prevoz z uporabo prisile ali zavajanja za namen izkoriščanja

Kadar je uporabljena prisila, je navidezno soglasje žrtve k izkoriščanju nerelevantno. Čeprav področje uporabe konvencije zajema tudi trgovino z ljudmi znotraj nacionalnih meja, je velik del besedila namenjen nadzoru meja in repatriaciji. Ta instrument vsebuje določbo o odškodnini žrtvam s strani storilcev ter od držav zahteva, da zagotovijo nastanitev, psihološko in materialno pomoč, nujno medicinsko oskrbo, storitve prevajanja in tolmačenja ter svetovanje o pravicah, pravno zastopanje in dostop do izobraževanja za otroke.

Direktiva Sveta EU [2011/36/EU](#) o preprečevanju in boju proti trgovini z ljudmi ter zaščiti njenih žrtev (Direktiva o trgovini z ljudmi) se osredotoča na zaščito žrtev; Svet Evrope pa obsega 47 držav članic evropske celine. Regulativni okvir temelji na več direktivah, vključno z okvirno direktivo in direktivo o dostopu. Te direktive določajo splošna načela in cilje, ki jih morajo države članice upoštevati pri izvajanju nacionalnih zakonov in predpisov, vključno z določbami o pregonu storilcev in preprečevanju tega pojava. Določajo minimalne kazni za storilce ter zahtevajo podporo žrtvam, ki ni pogojena s pregonom. Ta podpora naj vključuje ukrepe, povezane s preživetjem, nastanitvijo, zdravstveno oskrbo, svetovanjem ter informacijskimi in storitvami tolmačenja. Čeprav morajo države članice zagotoviti, da imajo žrtve trgovine z ljudmi dostop do obstoječih

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

shem odškodnin za žrtve nasilnih kaznivih dejanj, ni določb o odškodnini za pretirane delovne ure, neizplačane plače ali druge oblike stiske.

Več direktiv na področju migracijske politike države članice poziva k ukrepanju proti delovnemu izkoriščanju. V tem okviru in podobno kot Konvencija MOD o delavcih migrantih (glej Okvir 3) obstajajo tri direktive, katerih cilj je zaščititi delavce migrante pred zlorabami in izkoriščanjem.

Osrednji poudarek **Direktive Sveta [2009/52/EC](#)** (Direktiva o sankcijah za delodajalce) je splošna prepoved zaposlovanja državljanov tretjih držav, ki nimajo pravice do prebivanja v EU. Ta direktiva priznava pravice delavcev, da zoper delodajalce vložijo pritožbe in prejmejo zaostala izplačila. Direktiva presega okvir nezakonitih migracij in vključuje tudi elemente za zaščito pravic delavcev, kot je pravica, da niso izpostavljeni posebej izkoriščevalskim delovnim pogojem.

Direktiva Sveta [2011/98/EU](#) (Direktiva o enotnem dovoljenju) določa enotni postopek za vložitev vloge za izdajo enotnega dovoljenja državljanom tretjih držav za delo v državi članici EU ter priznava pravico državljanov tretjih držav, sprejetih na podlagi načela enotnega dovoljenja, do enake obravnave glede delovnih pogojev, vključno s plačilom, odpovedjo, varnostjo in zdravjem pri delu, svobodo združevanja ter članstvom v sindikatih.

Direktiva [2014/36/EU](#) (Direktiva o sezonskih delavcih) določa pogoje za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namen sezonskega zaposlovanja. Sezonski delavci imajo v državi gostiteljici pravico do enake obravnave glede pogojev zaposlitve (npr. minimalna starost za delo, plačilo, odpoved, delovni čas, dopust in prazniki) ter glede

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

predpisov o varnosti in zdravju pri delu. Prav tako imajo pravico do dostopa do določenih področij socialne varnosti (tj. do dajatev, povezanih z boleznijo, invalidnostjo in starostjo), do usposabljanja, svetovanja o sezonskem delu, ki ga nudijo zavodi za zaposlovanje, ter do drugih javnih storitev.

Direktiva Sveta [2004/81](#) obravnava dovoljenja za prebivanje (Direktiva o dovoljenju za prebivanje), izdana državljanom tretjih držav, ki so žrtve trgovine z ljudmi. Ta direktiva zahteva, da so ta dovoljenja vezana na naslednje pogoje: (i) prisotnost žrtve je potrebna za preiskavo kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, (ii) žrtev je jasno izrazila namero sodelovati in (iii) prekinjeni so bili stiki s storilci. Direktiva prav tako predvideva dostop žrtev do nastanitve, zdravstvene in psihološke podpore ter pravne pomoči, kadar je to zagotovljeno v okviru nacionalne zakonodaje.

Direktiva Sveta [2012/29/EU](#) o določitvi minimalnih standardov glede pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj (Direktiva o pravicah žrtev) temelji na pristopu, usmerjenem v žrtve, ter vsebuje določbe za zagotavljanje ustrezne pomoči, podpore in zaščite žrtev, s posebno pozornostjo do otrok in žrtev nasilja na podlagi spola. Poleg tega ta direktiva priznava pravice žrtev do obveščenosti in do podpore pri sodelovanju v kazenskih postopkih. Direktiva o pravicah žrtev (VRD), ki jo je Evropska unija sprejela leta 2012, si prizadeva vzpostaviti minimalne standarde glede pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj, vključno z žrtvami nasilja v družini. Namen direktive je zagotoviti, da žrtve prejmejo ustrezno podporo, informacije in zaščito, ne glede na kaznivo dejanje, ki so ga doživele, ali državo članico EU, v kateri je do njega prišlo. Direktiva opredeljuje več ključnih področij:

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

- **Priznavanje pravic žrtev:** Poudarja pravico žrtev, da se z njimi ravna dostojanstveno in spoštljivo ter da so zaščitene pred sekundarno in ponavljajočo se viktimizacijo.
- **Dostop do podpornih storitev:** Državam članicam nalaga, da zagotovijo razpoložljivost podpornih storitev, vključno s svetovanjem, pravno pomočjo in finančnim nadomestilom.
- **Zagotavljanje informacij:** Žrtve imajo pravico biti obveščene o svojih pravicah, o poteku preiskave in o sodnih postopkih.
- **Zaščitni ukrepi:** Direktiva vključuje določbe o zaščiti pred ustrahovanjem in povračilnimi ukrepi, zlasti za ranljive žrtve, kot so otroci ali žrtve nasilja v družini.

Poleg tega:

- Direktiva znatno krepi pravice žrtev in njihovih družinskih članov do informacij, podpore in zaščite. Dodatno krepi tudi procesne pravice žrtev v kazenskih postopkih.
- Direktiva prav tako zahteva, da države EU zagotovijo ustrezno usposabljanje o potrebah žrtev za tiste uradnike, ki bodo verjetno prihajali v stik z žrtvami.
- Države EU so morale določbe direktive prenesti v svojo nacionalno zakonodajo do 16. novembra 2015. Evropska komisija je leta 2013 izdala [usmerjevalni dokument](#), ki naj bi državam EU pomagal pri tem procesu.

V skladu z Direktivo o pravicah žrtev bi morale biti žrtve kaznivih dejanj **prepoznane in obravnavane spoštljivo, občutljivo in strokovno, brez kakršne koli diskriminacije na kateri koli podlagi**, kot so rasa, barva kože, etnično ali socialno poreklo, genetske

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

značilnosti, jezik, vera ali prepričanje, politično ali drugo mnenje, pripadnost narodni manjšini, premoženje, rojstvo, invalidnost, starost, spol, spolno izražanje, spolna identiteta, spolna usmerjenost, status prebivanja ali zdravstveno stanje.

Pri vseh stikih s pristojnim organom, ki deluje v okviru kazenskih postopkov, ter z vsemi službami, ki prihajajo v stik z žrtvami, kot so službe za podporo žrtvam ali storitve restorativne pravičnosti, je treba upoštevati osebne okoliščine in takojšnje potrebe, starost, spol, morebitno invalidnost ter zrelost žrtev kaznivih dejanj, ob polnem spoštovanju njihove telesne, duševne in moralne integritete.

Žrtve kaznivih dejanj je treba **zaščititi pred sekundarno in ponavljajočo se viktimizacijo**, pred ustrahovanjem in povračilnimi ukrepi, zagotoviti jim je treba ustrezno podporo za lažje okrevanje ter omogočiti zadosten dostop do pravnega varstva.

Nasilje, ki je usmerjeno proti osebi zaradi njenega spola, spolne identitete ali spolnega izražanja oziroma nesorazmerno prizadene osebe določenega spola, se razume kot nasilje na podlagi spola. Pri žrtvi/preživelu osebi lahko povzroči telesno, spolno, čustveno ali psihološko škodo oziroma ekonomsko izgubo.

Ta direktiva nadomešča **Okvirni sklep iz leta 2002 o boju proti trgovini z ljudmi**. Ta sklep je podal jasno opredelitev trgovine z ljudmi. Poleg tega je določil obveznost držav članic, da sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da je trgovina z ljudmi kazniva z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kazenskimi sankcijami.

Komisija je 24. junija 2020 sprejela prvo Strategijo EU o pravicah žrtev (2020–2025) ([EU Strategy on Victims' Rights \(2020-2025\)](#)), da bi zagotovila, da lahko vse žrtve vseh

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

kaznivih dejanj v EU v celoti uveljavljajo svoje pravice. Strategija določa ukrepe za Evropsko komisijo, države članice in civilno družbo za obdobje petih let.

Komisija je 12. julija 2023 predlagala spremembe Direktive o pravicah žrtev. Revizija obravnava težave, ugotovljene v [evalvaciji](#) junija 2022. Spremembe se nanašajo na pet glavnih pravic žrtev: dostop do informacij, izboljšano podporo in zaščito, izboljšano sodelovanje v kazenskih postopkih ter olajšan dostop do odškodnine.

EU je **14. maja 2024** sprejela [Direktivo o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini](#). To je prelomni razvoj, saj direktiva predstavlja prvi akt zakonodaje EU, ki se posebej ukvarja s tema vprašanjema. Ker na ravni Združenih narodov (ZN) ni zavezujočih pogodbenih določb, ki bi izrecno obravnavale nasilje nad ženskami, sprejetje nove direktive EU pomeni, da so **države članice EU, ki niso ratificirale Istanbulske konvencije, prvič zavezane k pravno zavezujočim obveznostim na mednarodni ravni, ki se posebej nanašajo na nasilje nad ženskami in nasilje v družini**.

Podobno kot konvencije MOD se tudi več direktiv EU nanaša na urejanje dela in zaposlovanja ter se lahko uporablja za zaščito delavcev pred delovnim izkoriščanjem in prisilnim delom. Natančneje, **Direktiva o delovnem času (2003/88/EC)** omejuje delovni čas na 48 ur na teden, delavcem priznava pravico do štiritedenskega plačanega letnega dopusta ter zahteva dnevne in tedenske počitke med obdobji dela.

Direktiva o varnosti in zdravju pri delu (89/391/EEC) zajema vse delavce (ne le zaposlene), vendar izključuje gospodinjke delavce.

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Nacionalni pravni okvirji

V zvezi z delovnim izkoriščanjem žrtev trgovine z ljudmi so številne države EU spremenile svoj zakonodajni okvir in razvile akcijske načrte za boj proti trgovini z ljudmi z namenom izvajanja Palermskega protokola in okvirnega sklepa EU iz leta 2002 o boju proti trgovini z ljudmi (ki ga je leta 2014 nadomestila Direktiva o trgovini z ljudmi). Ti načrti običajno vsebujejo posebne sklope o preprečevanju, pregonu in zaščiti žrtev.

Danska je na primer leta 2002 spremenila svoj kazenski zakonik, da bi opredelitev trgovine z ljudmi uskladila z mednarodnimi in evropskimi načeli, ter uvedla kazen zapora do deset let za storilce trgovine z ljudmi. Od leta 2002 izvaja akcijske načrte, ki so osredotočeni na preprečevanje trgovine z ljudmi, prepoznavanje in zaščito žrtev, pregon storilcev ter krepitev partnerstev.

Finska je leta 2015 revidirala določbe svojega kazenskega zakonika o trgovini z ljudmi in uvedla pravne spremembe glede pomoči žrtvam trgovine z ljudmi. Tem reformam je sledil sprejem vladnega akcijskega načrta za boj proti trgovini z ljudmi (2016–2017), ki je bil osredotočen na terensko delo z žrtvami in skupinami v tveganju, delovanje organov odkrivanja in pregona, usposabljanje in ozaveščanje ter sodelovanje na nacionalni ravni in čezmejno.

Na Irskem je Zakon o kazenskem pravu (trgovina z ljudmi) iz leta 2008 v kazensko pravo uvedel kaznivo dejanje trgovine z ljudmi. Ta zakonodaja določa kazni do dosmrtnega zapora in neomejeno denarno kazen za trgovino z ljudmi za namene delovnega ali spolnega izkoriščanja ali odstranitve organov. Leta 2013 je bila ta določba dodatno spremenjena, tako da je uvedla dve novi obliki izkoriščanja, in sicer prisilno

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

beračenje in trgovino z ljudmi za namene prisilnih kaznivih dejavnosti. Drugi nacionalni akcijski načrt (2016) nadgrajuje dosežke prvega akcijskega načrta in določa neizčrpen nabor ukrepov na področjih preprečevanja, zaščite, odziva kazenskega pravosodja in pregona, partnerstev, odziva na trgovino z otroki ter spremljanja in vrednotenja.

V Italiji je zakon št. 199 iz leta 2016 spremenil kazenski zakonik in uvedel dve novi kaznivi dejanji: (i) nezakonito posredovanje dela, ki sankcionira vsakogar, ki rekrutira osebe za delo pri tretjih osebah v pogojih izkoriščanja, ter (ii) delovno izkoriščanje, ki kaznuje vsakogar, ki delavce uporablja, rekrutira ali zaposluje ter jih podvrže izkoriščanju. Zakon opredeljuje kazalnike, ki določajo delovno izkoriščanje (ponavljajoče se kršitve predpisov o delovnem času in počitku; neizplačevanje plače ali plače pod ravnmi, določenimi s kolektivno pogodbo; kršitve pravil o varnosti in zdravju pri delu; ter ponižujoči življenjski ali delovni pogoji).

Preprečevanje delovnega izkoriščanja z ukrepanjem na področju agencij za zaposlovanje in posredovanje dela

Člen 5(1) Direktive o delu preko agencij za zagotavljanje začasnega dela ([2008/104/EC](#)) določa načelo enake obravnave in enakega plačila med agencijskimi delavci in redno zaposlenimi. Člen 6(3) prepoveduje zaračunavanje pristojbin delavcem v zameno za ureditev zaposlitve oziroma rekrutiranja ali za sklenitev pogodbe o zaposlitvi.

Konvencija MOD št. [181](#) o zasebnih agencijah za zaposlovanje izvira iz leta 1997, ratificiralo pa jo je 13 držav članic EU. Določa splošne okvire za urejanje rekrutiranja, posredovanja in zaposlovanja delavcev, ki jih angažirajo zasebne agencije za zaposlovanje, prepoveduje zaračunavanje pristojbin delavcem ter zagotavlja varstvo

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

temeljnih pravic pri delu, kot so svoboda združevanja, kolektivno pogajanje, enake možnosti in enaka obravnava migrantov, ki so rekrutirani ali razporejeni v državah gostiteljicah, ter sistem sankcij za goljufile agencije.

Svet Evrope

Konvencijo Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi je Odbor ministrov Sveta Evrope sprejel 3. maja 2005, po vrsti drugih pobud Sveta Evrope na področju boja proti trgovini z ljudmi. Konvencija je začela veljati 1. februarja 2008 po deseti ratifikaciji. Čeprav se opira na obstoječe mednarodne instrumente, konvencija presega v njih dogovorjene minimalne standarde in krepi zaščito, zagotovljeno žrtvam.

Delo skupine GRETA

Skupina strokovnjakov za ukrepanje proti trgovini z ljudmi (GRETA) je pristojna za spremljanje izvajanja [Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi](#) v državah pogodbenicah.

Statistični podatki, vključeni v poročila GRETA za posamezne države, kažejo, da trgovina z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja narašča in je v nekaterih državah postala prevladujoča oblika izkoriščanja

4. člen Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic

Člen 4 Evropske konvencije o človekovih pravicah določa, da nihče ne sme biti v suženjstvu ali podložništvu ter da od nikogar ni dovoljeno zahtevati prisilnega ali obveznega dela.

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Novembra 2019 je generalna sekretarka Odboru ministrov [predstavila](#) »Načrt ukrepov za krepitev boja proti trgovini z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja«. V skladu s tem načrtom je GRETA septembra 2020 sprejela zbirko dobrih praks na področju boja proti trgovini z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja. Ta zbirka je služila kot podlaga za pripravo Usmerjevalne opombe o preprečevanju in boju proti trgovini z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja, ki jo je GRETA sprejela novembra 2020.

Priporočilo Odbora ministrov

Odbor ministrov je 27. septembra 2022 sprejel Priporočilo [CM/Rec\(2022\)21](#) o preprečevanju in boju proti trgovini z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja, ki države članice Sveta Evrope poziva k sprejetju nacionalnih zakonov, politik in strategij za obravnavo trgovine z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja, ob upoštevanju pristopa, temelječega na človekovih pravicah, in pristopa, usmerjenega v žrtve. Priporočilo se opira na nadzorno delo in usmeritve skupine GRETA, sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice ter sklepe in odločitve Evropskega odbora za socialne pravice.

Memorandum s pojasnili vsebuje celovit nabor ukrepov na naslednjih področjih: preprečevanje, zaščita, pregon, partnerstva in mednarodno sodelovanje ter ukrepi za omogočanje korporativne odgovornosti in uveljavljanje odgovornosti podjetij (<https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/labour-exploitation>).

Preprečevanje

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

- Za preprečevanje trgovine z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja bi morale države članice zagotoviti okolje, skladno s socialnimi pravicami, ki potencialne žrtve ščiti pred ranljivostjo in jih varuje pred tveganjem, da postanejo žrtve trgovine z ljudmi.
- Države članice bi morale priznati, da pomanjkljiv nadzor nad potencialno nepravilnimi praksami na trgu dela onemogoča učinkovito regulacijo in omogoča razcvet trgovine z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja.

Zaščita

- Države članice bi morale okrepiti in dati prednost odkrivanju primerov trgovine z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja ter prepoznavanju žrtev.
- Države članice bi morale pri boju proti trgovini z ljudmi sprejeti pristop, usmerjen v žrtve, v katerem so pravice žrtev zagotovljene in imajo prednost pred gospodarskimi, finančnimi, cilji organov odkrivanja in pregona ter migracijskimi cilji.
- V skladu z [Osnovnimi načeli Združenih narodov o pravici do učinkovitega pravnega sredstva za žrtve trgovine z ljudmi](#) bi morala pravica do učinkovitega pravnega sredstva vključevati restitucijo, odškodnino, rehabilitacijo, zadoščenje in jamstva neponovitve.
- Države članice so dolžne spodbujati, spoštovati in uresničevati pravice otrok ter načelo učinkovite odprave otroškega dela v skladu s Konvencijo MOD o minimalni starosti (št. 138) in Konvencijo MOD o najhujših oblikah otroškega dela (št. 182).

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Pregon

- Zaradi pomanjkanja znanja in različnih razlag trgovine z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja prihaja do zmede med kršitvami delovnopravne zakonodaje in trgovino z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja.
- Odsotnost učinkovitih inšpekcijskih nadzorov na delovnem mestu lahko povzroči nezmožnost zagotoviti dokaze za prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja, dokazovanje kaznivih dejanj in uspešen pregon storilcev.

Partnerstva & mednarodno sodelovanje

Države članice bi morale olajšati in spodbujati medinstitucionalno in čezmejno sodelovanje pri prepoznavanju ter nadaljnji obravnavi primerov trgovine z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja.

Kar zadeva **ukrepe za omogočanje korporativne odgovornosti in uveljavljanje odgovornosti podjetij**, imajo podjetja pravno in etično obveznost zagotavljati delavske pravice ter varovati osebe, ki zanje delajo – bodisi na podlagi neposrednih pogodb o zaposlitvi bodisi v okviru drugih ureditev – pred izkoriščevalskimi praksami, med katere sodi tudi trgovina z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja.

Evropska komisija

Evropska komisija v sektorskem vodniku za področje agencij za zaposlovanje in rekrutiranje ponuja praktične usmeritve, ki izvajajo [Vodilna načela ZN o podjetništvu in človekovih pravicah](#). Priznava, da pomanjkanje učinkovite regulacije agencij za zaposlovanje in rekrutiranje ter nizke vstopne ovire za opravljanje dejavnosti omogočajo

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

širjenje nepoštenih podjetij. Takšna podjetja segajo od tistih, ki zavestno ustvarjajo dobiček na račun slabih delovnih praks, do kriminalnih združb, vpletenih v trgovino z ljudmi in druge hude kršitve človekovih pravic.

Komisija je 14. septembra 2022 predlagala uredbo o prepovedi proizvodov, izdelanih s prisilnim delom, vključno z otroškim delom, na notranjem trgu Evropske unije (EU). Predlog zajema vse proizvode, dane na trg EU, ne glede na to, ali so izdelani v EU za domačo porabo in izvoz ali pa so uvoženi.

Evropska komisija je 19. decembra 2022 objavila predlog **za spremembo Direktive 2011/36/EU**. Cilj predloga je okrepiti zaščito pred trgovino z ljudmi v EU in se odzvati na nove razvojne trende. Obveznost boja proti prisilnemu delu je določena v Konvenciji MOD o prisilnem delu (C 29) iz leta 1930.

Nedavno dokončno sprejeta evropska **Uredba o prisilnem delu Evropskega parlamenta** si prizadeva prepovedati proizvode, izdelane s prisilnim delom, na evropskem trgu, kar predstavlja ključen korak k evropskemu cilju odprave vseh oblik prisilnega dela

Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA)

Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA) je osrednje strokovno središče EU za temeljne pravice. Gre za neodvisen organ EU, ki se financira iz proračuna Unije.

Objavljenih je bilo več raziskav in priročnikov, osredotočenih na vprašanja trgovine z ljudmi (THB) in na to, kako ta pojav vpliva na ranljive skupine. Ruska invazija na Ukrajino je sprožila val solidarnosti vlad držav EU, lokalnih oblasti in družbe, saj so sprejele več kot 7 milijonov ljudi, ki so bežali pred agresijo. Hiter odziv Evropske unije z aktivacijo [Direktive](#)

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Evropski organ za delo pomaga zagotoviti, da se **pravila EU o mobilnosti delovne sile in koordinaciji socialne varnosti izvajajo pošteno in učinkovito**. Glavni cilj je posameznikom in podjetjem olajšati, da izkoristijo prednosti notranjega trga Evropske unije. ELA usklajuje in podpira države članice pri izvajanju čezmejnih inšpekcijskih nadzorov za krepitev čezmejnega izvrševanja pravil EU, izvaja analize in ocene tveganj v zvezi z vprašanji čezmejne mobilnosti delovne sile, olajšuje sodelovanje in izmenjavo informacij med državami članicami ter nudi mediacijske storitve pri čezmejnih sporih med državami članicami EU.

Poleg navedenega ELA **ocenjuje tveganja ter izvaja analize na področju mobilnosti delovne sile in koordinacije socialne varnosti v EU**. To poteka v sodelovanju z državami članicami in, kjer je ustrezno, s socialnimi partnerji ter službami, agencijami in mrežami EU, ki delujejo na področju socialne politike in zaposlovanja.

V tem okviru ELA:

- Izvaja strateške analize izzivov, specifičnih za posamezne sektorje, in ponavljajočih se težav ter ciljno usmerjene poglobljene analize in študije za proučevanje posameznih vprašanj, povezanih z mobilnostjo delovne sile in koordinacijo socialne varnosti;
- Zbira statistične podatke, ki jih pripravijo in posredujejo države članice, ter poenoti/optimizira poteke zbiranja podatkov;
- Zagotavlja analitično podporo usklajenim in/ali skupnim inšpekcijskim nadzorom (CJIs), ki jih ELA podpira na zahtevo vključenih nacionalnih organov; prav tako podpira obravnavo primerov, ki jih ELA predložijo organizacije socialnih partnerjev;

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

- Organizira informativne dejavnosti in tehnične delavnice za podporo analitičnim zmogljivostim in zmogljivostim ocenjevanja tveganj pri nacionalnih pristojnih organih ter razvoj zmogljivosti za ocenjevanje tveganj glede vprašanj čezmejne mobilnosti delovne sile in koordinacije socialne varnosti v EU.

2.5 Predlagana aktivnost

Tabela 1. Interakcija s predstavitvijo

Ime aktivnosti	Interakcija s predstavitvijo
Vrsta aktivnosti	Teoretični del / predstavitev / interakcija z udeleženci.
Trajanje	30-45 minut.
Učni cilji	Predlog: uporabite glagole iz Bloomove taksonomije (Bloom's taxonomy verbs): https://www.utica.edu/academic/Assessment/new/Blooms%20Taxonomy%20-%20Best.pdf .
Gradiva	Rezultat 3.

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Usmeritve za izvajalca	Poudarite skupna pravna izhodišča.
Razprava	Morda uporabiti sodno prakso ESČP (primer, ki zadeva posamezno državo) pri izvajanju na nacionalni ravni.
Napotki za izvajalca	Kratka referenca na mednarodni in evropski pravni okvir.
Gradiva	npr. študije primerov, ki jih je treba natisniti in razdeliti udeležencem.
Spletna izvedba	/
Viri	Svet Evrope / Evropska komisija / sodna praksa ESČP.

2.6 Razprava

Trgovina z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja je eden najzahtevnejših vidikov t. i. »sodobnega suženjstva«. Zahtevna je iz več razlogov: ker v praksi prihaja do razlik pri

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

razlagi in uporabi delovnih standardov ter pri opredeljevanju delovnega izkoriščanja; ker se žrtve pogosto ne odločijo za vložitev pritožb ali nastopanje kot priče, saj so pogosto odvisne od storilcev za delo in nastanitev; in nenazadnje zato, ker boj proti trgovini z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja zahteva usklajeno delovanje države, civilne družbe, sindikatov in zasebnega sektorja.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

2.7 Viri

Clark, N. (2013). *Detecting and tackling forced labour in Europe*. Joseph Rowntree Foundation.

European Union Agency for Fundamental Rights (FRA). (2015). *Severe labour exploitation: workers moving within or into the European Union. States' obligations and victims' rights*. Luxembourg.

Government of Ireland. (2009–2012). *National Action Plan To Prevent and Combat Trafficking in Human Beings*.

Government of Ireland. (2012). *Second National Action Plan to Prevent and Combat Human Trafficking in Ireland*.

International Labour Organization (ILO). (2014). *Strengthening action to end forced labour*. Report IV(1).

Ministry of Children, Gender Equality, Integration and Social Affairs. (2015). *The 2015–2018 Action Plan to combat trafficking in human beings*.

Ministry of Interior. (2017). *Government Action Plan against Human Trafficking 2016–2017*. Helsinki.

Rubio Grundell, L. (2015). *EU Anti-Trafficking Policies: from Migration and Crime Control to Prevention and Protection* (Policy Brief No. 9). Robert Schuman Centre for Advanced Studies.

Izražen Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.

Dodatne informacije

Nekateri avtorji ugotavljajo, da je vključevanje trgovine z ljudmi v kategorijo migracij, zlasti neregularnih migracij, verjetno eden glavnih razlogov za pomanjkljiv uspeh protitrgovinskih politik EU. Nasprotno pa bi morale te politike zagotoviti osredotočenost na izkoriščanje in ne na neregularno prečkanje meje, harmonizacijo kazni ter jamstvo, da so ukrepi za zaščito obvezni, nediskriminatorni, brezpogojni in ustrezni (glej Rubio Grundell, 2015).

Povezave:

<https://www.ilo.org/>

<https://www.itcilo.org/>

<https://www.coe.int/en/web/portal>

https://commission.europa.eu/index_en

<https://fra.europa.eu/el>

<https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/greta>

www.eradicating2project.eu

Co-funded by
the European Union

Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorjev in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Niti Evropska unija niti Evropska komisija zanje ne moreta biti odgovorni.